

Overflateredning

Kurs for lokale instruktører

Foto: Lars Fossum

Det store brannløftet

Norges brannskole

28.03.2017

Innhold

Revisjonslogg	3
1. Bakgrunn for kurset	4
2. Kursets hovedmål	4
3. Kursets varighet, opptakskrav og målgruppe	4
4. Kursets oppbygging	4
5. Kursets innhold	5
Fag- og timefordeling	5
Begrepsbruk i kursplanen	6
6. Hovedområder	7
6.1 Administrative forhold	7
6.2 Overflateredning	7
6.2.2 Bruk av relevante redningsflåter	7
6.2.3 Søk etter personer som befinner seg under vannoverflaten	8
6.3 Elveredning	8
6.3.1 Vann i bevegelse	8
6.3.2 Nødsituasjoner ved elveredning	8
6.3.3 Redningsteknikker	8
6.3.4 Sikring av skadestedet	9
6.3.5 Motorisert lettbåt	9
6.4 Redning i is og kulde	9
6.4.1 Risiko	9
6.4.2 Redning på is og i råk	9
7. Arbeidsformer	10
8. Vurdering	10
9. Litteratur	10

Revisjonslogg

Revisjonsloggen gir oversikt over alle versjoner av dette dokumentet.

Versjon Nr	Emne, endringer (Henvis til dok./kap./sider. Beskriv endringen)	Utført av	Dato
01-2017	Endring av begrep: Hovedinstruktør → regional instruktør Regional instruktør → lokal instruktør Dette harmoniserer med PLIVO-konseptet	Dag Botnen	28.03.2017

1. Bakgrunn for kurset

Med bakgrunn i en risiko og sårbarhetsanalyse som viser at det er flere som dør ved drukning enn som følge av brann, ser brannvesenet et stort behov for økt satsing på redning i vann. Forebyggende aktiviteter skal selvsagt benyttes for å unngå at hendelser oppstår, men når uhellet først inntreffer vil brannvesenet som oftest være en av redningsressursene som er i innsats.

Da det er registrert stor variasjon i hvordan overflateredning organiseres, praktiseres, utrustes m.v. er det viktig å gjennomføre kompetansehevende tiltak slik at hele brann-Norge kan løftes opp på et høyere nivå der tjenesten blir mer ensartet og sikkerhet står i fokus slik at vi redder liv når hendelser inntreffer i sjø og vann.

Kurset er en del av Gjensidigestiftelsen sitt prosjekt «Det store brannløftet» der overflateredning er et av satsingsområdene. Det inngås samarbeid med Norges brannskole der kurset og kursplanen for lokale instruktører forankres til brannskolen. Kurset er en videreføring av kurs for regionale instruktører for overflateredning der lokale instruktørene blir ansvarlig for gjennomføring av lokale kurs.

Kurset vil kunne implementeres i Norges brannskole sitt grunnkurs for brannkonstabel.

2. Kursets hovedmål

Målet med kurset er å kvalifisere deltagerne slik at de har gode kunnskaper og ferdigheter innenfor overflateredning som fagområde. Deltagerne skal kunne være instruktører for lokal opplæring og øvelse ved en brannstasjon.

I opplæringen vil man bestrebe seg på å skape sammenheng mellom teoretisk og praktisk opplæring. Det vil være fokus på overflateredning som fag der det forutsettes at grunnleggende kunnskaper og ferdigheter erverves gjennom andre emneområder i utdannelsen for brannkonstabelen (hms, kommunikasjon, ledelse med mer).

3. Kursets varighet, opptakskrav og målgruppe

Kurset har en varighet på 24 timer der det i tillegg skal gjennomføres en e-læringsmodul før kursstart.

Opptakskravet for deltagerne fastsettes ikke spesifikt, men vurderes individuelt der det legges vekt på:

1. Relevant utdanning og andre kompetansehevende tiltak.
2. Erfaring innen overflateredning eller tilsvarende kompetanse.
3. Erfaring innen undervisning og gjennomføring av kurs og kursledelse.

Deltageren skal gjennomføre og bestå e-læringsmodulen for overflateredning.

Målgruppa er ressurspersoner, gjerne med erfaring fra overflateredning, som skal være lokale/ regionale kompetansepersoner i eget branndistrikt.

4. Kursets oppbygging

For å få utdannet flest mulig instruktører og overflatereddere på en effektiv og rask måte, er utdanningen tenkt delt inn i 3 trinn. Denne kursplanen er utarbeidet for trinn 2, og den beskriver utdanningen for lokale instruktører fra hele landet som igjen skal å lære opp ansatte i de respektive brannvesen i trinn 3.

Kurset for lokale instruktører bygger på kursplan for regionale instruktører, men omfang og læringsutbytte er tilpasset nivået på dette trinnet (trinn 2).

5. Kursets innhold

Kurset er delt inn i en administrativ del og tre emneområder som kan gjennomføres hver for seg eller fortløpende. Hvilket alternativ som velges er avhengig av sted for øvelse, sesong (vinter/sommer), tilpasninger av instruktører og for deltagere m.v.

Fag- og timefordeling

Fag- og timefordelingen ivaretar en hensiktsmessig progresjon innenfor de ulike emneområdene:

Emne nr.	Emne kode	Emne	Timetall
6.1		Administrative forhold	2 timer
	6.1.1	Innledning og avslutning	
6.2		Overflateredning	6 timer
	6.2.1	Overflateredder	
	6.2.2	Bruk av aktuelle redningsflåter	
	6.2.3	Søk etter personer som befinner seg under overflaten	
6.3		Elveredning	10 timer
	6.3.1	Vann i bevegelse	
	6.3.2	Nødsituasjoner ved elveredning	
	6.3.3	Redningsteknikker	
	6.3.4	Sikring av skadestedet	
	6.3.5	Motorisert lettbåt	
6.4		Redning i is og kulde	6 timer
	6.4.1	Risiko	
	6.3.2	Redning på is og i råk	
		Timer totalt	24 timer

Begrepsbruk i kursplanen

Mål og læringsutbytter er delt mellom kunnskapsmål og ferdighetsmål og disse er formulert med bakgrunn i begrep hentet fra tabellen nedenfor.

Kunnskapsmål

	Nivå	Innebærer	Eks. på handlingsverb
Høyeste nivå	Anvende	Å kunne finne ut hvilke regler eller bestemmelser som har gyldighet i tilfellet, for deretter å kjenne, forstå og anvende begrep, regler og bestemmelser i lys av bruken i det enkelte tilfelle. Løse problemer – foreta logiske vurderinger	Vurdere, diskutere, avgjøre, beslutte, overveie, bedømme, relatere, produsere, skape, endre, utforme, modifisere, utvikle, organisere, formulere,
Mellomnivå	Forstå	Å oppfatte en informasjon så godt at den kan forklares, utdypes og ha oversikt over følgene og resultatene samt kunne trekke videre slutninger. Informasjon skal kunne gjenfortelles.	Skille mellom, identifisere, klassifisere, gjenkjenne, generalisere, sette i sammenheng, velge, omstrukturere
Laveste nivå	Vite	Å kunne huske og gjenkjenne eksempler, faktiske forhold, metoder og alminnelige forhold. Innebærer det første steget av forståelse.	Oversette, gjengi med egne ord, illustrere, presentere, gjenta, skille mellom, forklare, demonstrere, kjenne igjen, beskrive

Ferdighetsmål

	Nivå	Innebærer
Høyeste nivå	Beherske	Å kunne gjennomføre handlinger fullkomment hvor hensyn er tatt til hurtighet og presisjon. Selv ved kompliserende og distraherende forhold velge raskeste og mest nøyaktige måte å gjennomføre handlingen på. Dette innebærer en viss automatikk og at man er godt drillet.
Mellom nivå	Selvstendig utføre	Å gjennomføre handlinger selvstendig uten tidspress og kompliserende forhold. På kommando, tegn, signal eller etter eget initiativ. Uten veiledning. Det stilles krav til utførelsen.
Laveste nivå	Under ledelse	Å gjennomføre handlinger under veiledning (evt ved eller etter visning). Trening har startet, men man trenger støtte. Eleven vil etter hvert selv, under kontroll, å lage og gjennomføre et handlingsmål.

6. Hovedområder

6.1 Administrative forhold

2 timer

Administrative forhold inkluderer rammene for oppstarten og avslutningen ved gjennomføring av opplæringen i denne kursplanen.

6.1.1 Kursåpning

Målet med kursåpningen er at følgende punkt skal tas opp:

- Kort presentasjon av eleven og instruktørene
- Administrative forhold
- Bakgrunn og mål for kurset.
- Kursplan og timeplan
- Forventninger
- Ansvar for egen læring og refleksjoner
- Krav til bestått kurs

6.1.2 Kursavslutning

Målet med kursavslutningen er at eleven skal vurdere eget læringsutbyttet og foreta kursevaluering

- Elevens læringsutbytte
- Kursevaluering

6.2 Overflateredning

6.2.1 Overflateredder

Mål

Deltageren skal beherske effektiv svømme- og redningsteknikk med bruk av egnet utstyr.

Læringsutbytter

Deltageren skal:

- beherske ulike svømmeteknikker med tørrdrakt, flytevest og svømmeføtter med flyteline festet i ryggen på flytevesten.
- beherske bruk av vest og hurtigutløser i vann.
- selvstendig kunne utføre behandling av en forulykket person som er nedkjølt, aggressiv eller i sjokk, samt holde personen sikkert over vann og gi tegn for å bli dratt inn.

6.2.2 Bruk av relevante redningsflåter

Mål

Deltageren skal selvstendig kunne benytte relevante redningsflåter på en trygg og effektiv måte og kunne velge riktig redningsflåte som passer til oppdrag og miljø.

Læringsutbytter

Deltageren skal:

- selvstendig kunne benytte relevante redningsflåter.
- selvstendig utføre teknikker for å få personer opp på redningsflåter og hente de raskt og effektivt inn til land.
- vite om betjening av bruk av motorisert lettboat med fokus på sikkerhet og bruksområder.
- vite om teknikker for å løfte personer opp i båt.

6.2.3 Søk etter personer som befinner seg under vannoverflaten

Mål

Deltageren skal selvstendig kunne utføre søk i overflaten og forstå hvordan man tar opp personer som befinner seg under vannoverflaten.

Læringsutbytter

Deltageren skal:

- beherske bruk av ABC-utstyr, utstyr for søk m.v.
- selvstendig kunne utføre parallell- og sektorsøk samt forstå utfordringer med sikt i vann.
- forstå hvordan bruk av utstyr benyttes for å ta opp personer som ligger under vannoverflaten.
- vite til hvordan man samarbeider med redningsdykkere og annen redningstjeneste.

6.3 Elveredning

10 timer

6.3.1 Vann i bevegelse

Mål

Deltageren skal forstå prinsippene med hydraulikk (vann i bevegelse) og selvstendig kunne utføre arbeid i vann som er i bevegelse.

Læringsutbytter

Deltageren skal:

- forstå prinsippene med hydraulikk gjennom teoretisk tilnærming og gode eksempler fra elver og vann.
- Selvstendig kunne utføre arbeid og redning i elv.

6.3.2 Nødsituasjoner ved elveredning

Mål

Deltageren skal beherske å redde seg selv og kollegaer i nødsituasjoner.

Læringsutbytter

Deltageren skal:

- beherske teknikk for frigjøring fra fotfelle.
- beherske teknikk for redning fra valse.
- beherske hurtigutløser med vannkrefter i ryggen.

6.3.3 Redningsteknikker

Mål:

Deltageren skal kunne velge riktig utstyr og beherske ulike redningsteknikker for å utføre en sikker innsats.

Læringsutbytter

Deltageren skal:

- beherske vading.
- beherske redning med kasteline.
- beherske utførelse av kontaktredning.
- beherske utførelse av pendelredning.
- selvstendig kunne utføre bruk av redningsflåter i rennende vann.

6.3.4 Sikring av skadestedet

Mål

Deltageren skal forstå hvordan et skadested kan sikres samt beherske teknikker for å oppnå slik sikring.

Læringsutbytter

Deltageren skal:

- beherske sikring for å unngå at personer driver nedover elven mot farlige objekter.
- selvstendig kunne utføre bruk av skråtau over elva.
- forstå hvor det bør plasseres sikringspersoner med kasteliner.

6.3.5 Motorisert lettbåt

Mål:

Deltageren skal vite om hvordan motorisert lettbåt kan benyttes i rennende vann.

Læringsutbytter

Deltageren skal:

- forstå hvilke båttyper som egner seg til bruk ved redning i rennende vann.
- vite om hvilken risiko det er ved bruk av lettbåt i rennende vann.

6.4 Redning i is og kulde

6 timer

6.4.1 Risiko

Mål:

Deltageren skal forstå risiko ved redning i is og kulde.

Læringsutbytter

Deltageren skal forstå:

- farene ved redning i is og kulde.
- hva hypotermi er og hvordan nedkjølte personer håndteres.
- farene ved redning i råk med rennende vann.
- utfordringene og på denne måten kunne velge effektiv innsatsvei.
- viktigheten av at pasienten får oppdrift raskt.
-

6.4.2 Redning på is og i råk

Mål:

Deltageren skal beherske teknikker for arbeid på is og i råk.

Læringsutbytter

Deltageren skal beherske:

- teknikker for selvredning i is og råk.
- bruk av utstyr for å redde personer fra is og råk.
- teknikker for å få en forulykket raskt inn til land.

7. Arbeidsformer

Læring skal i hovedsak skje gjennom aktivisering og praktisk trening av deltagerne. Teoretiske undervisning vil i hovedsak skje nær øvingsstedet og som oftest kombineres med praktisk trening.

Øvelsene vil tilpasses de lokale utfordringer som finnes. Selv om ikke alle sluttbrukerne (brannvesen) skal ha opplæring i både is, elv og sjø, skal regionale instruktører ha opplæring innenfor alle disse områdene.

Beskrivelsene av læringsutbyttene gir føringer på arbeidsform. Det er derfor viktig at instruktørene er godt kjent med disse og legger opp til undervisningsmetoder som sørger for at læringsutbyttene nås. Der ferdighetsmål beskrives, forventes det at undervisningen er lagt opp slik at ferdighet trenes. Se beskrivelse av kunnskapsmål og ferdighetsmål på side 6.

8. Vurdering

Underveis er formålet med vurdering å veilede, motivere og utvikle deltagerne, og sikre at de når målene i kursplanen.

E-læringsmodulen må være bestått for å få plass på kurset. Det er ikke skriftlig eller praktisk eksamen for selve kurset, men elevene vil bli vurdert fortløpende og få tilbakemeldinger på egen innsats. Kurset vurderes med bestått eller ikke-bestått.

For å bestå kurset må det være gjennomført i sin helhet. Norges brannskole sitt fraværsreglement gjelder for kurset.

9. Litteratur

Grunnkurs for brannkonstabel, hefte 3, overflateredning.

Overflateredning, lesehefte (dette er under utarbeidelse og vil stå ferdig 1. september 2017)